

Kan bare gjengis offentlig i
anonymisert form, jf. domstolloven
§ 130 første ledd

NORGES HØYESTERETT

Den 18. september 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Falkanger, Østensen Berglund og Thyness i

HR-2020-1805-U, (sak nr. 20-121987SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

X kommune (advokat Reidar Andresen)

mot

A (advokat Aleksander Skogrand Pedersen)

B (advokat Pål Oskar Minde)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om en sakkyndigrapport fra psykolog Gro Gjøsund og vitneforklaringen hennes kan føres som bevis i en barnevernssak. Gjøsund var oppnevnt som sakkyndig i en barnefordelingssak mellom foreldrene.
- (2) A og B er foreldre til C, født 00.00.2006. Fylkesnemnda i Møre og Romsdal traff 14. mai 2020 vedtak med slik slutning:
  - «1. X kommune overtar omsorgen for C, født 00.00.2006, jf. barnevernloven § 4-12 første ledd bokstav a.
  2. C plasseres i fosterhjem, jf. barnevernloven § 4-15 jf. § 4-14 bokstav a. Påstanden om at barnet plasseres innenfor eksisterende skolekrets, tas ikke til følge.
  3. C og mor har rett til samvær med hverandre seks ganger i året av fire timers varighet. Barneverntjenesten gis anledning til å føre tilsyn under samvær med mor.
  4. C og far har rett til samvær med hverandre tolv ganger i året av tre timers varighet.
  5. Påstanden om utsatt iverksettelse av vedtaket tas ikke til følge.»
- (3) A har brakt vedtaket inn for rettslig overprøving. Hun har i den forbindelse krevet at en sakkyndigrapport fra psykolog Gro Gjøsund og vitneforklaringen hennes må avskjæres som bevis. Psykolog Gjøsund var oppnevnt som sakkyndig for tingretten etter barneloven § 61

første ledd nr. 3 i en barnefordelingssak mellom Cs foreldre. I den forbindelse utarbeidet hun en rapport i januar 2020, som hun oversendte barneverntjenesten i X kommune som bekymringsmelding. Gjøsund avga forklaring for fylkesnemnda, og rapporten hennes ble der fremlagt som bevis av barneverntjenesten.

- (4) Søre Sunnmøre tingrett avsa 11. juni 2020 kjennelse med slik slutning:
- «1. Krav om avskjering av bevis vert ikkje teke til følge.
  2. Krav vedkomande utsett iverksetting av Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker sitt vedtak av 14. mai 2020, vert heva.
  3. Krav om omgjerung av iverksetting av Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker sitt vedtak av 14. mai 2020, vert ikkje teke til følge.»
- (5) A anket tingrettens kjennelse, slutningens punkt 1 og 3, til Frostating lagmannsrett, som 7. august 2020 avsa kjennelse med slik slutning:
- «1. Tingrettens kjennelse slutningen punkt 1 oppheves.
  2. Anken forkastes for så vidt gjelder tingrettens kjennelse slutningen punkt 3.»
- (6) *X kommune* har anket lagmannsrettens kjennelse, slutningens punkt 1, til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen. Kommunen har i korte trekk anført:
- (7) Lagmannsretten har ikke vurdert barnevernloven § 6-4 om opplysningsplikt overfor barnevernet. Det fremgår av bestemmelsens fjerde ledd at adgangen til å gi pålegg om å gi taushetsbelagte opplysninger også gjelder ved rettslig prøving av fylkesnemndas vedtak.
- (8) *B* har sluttet seg til kommunens syn.
- (9) *A* har anket lagmannsrettens kjennelse, slutningens punkt 2, til Høyesterett. Når det gjelder kommunens anke, har hun i korte trekk anført:
- (10) Psykolog Gro Gjøsund var sakkyndig for retten og har taushetsplikt. Rapporten og hennes vitneforklaring kan derfor ikke fremlegges som bevis, jf. tvisteloven § 22-3. Barnevernloven § 6-4 gjelder opplysningsplikt for forvaltningsorganer.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* kan bare prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. tvisteloven § 30-6.
- (12) I forbindelse med en tidligere barnefordelingssak mellom Cs foreldre har psykolog Gro Gjøsund utarbeidet en sakkyndigrapport, som hun sendte til barnevernet som bekymringsmelding, jf. barnevernloven § 6-4 første ledd. Spørsmålet er om kommunen kan føre psykologen som vitne og fremlegge rapporten som bevis i den pågående barnevernssaken.
- (13) Mor har gjort gjeldende at psykologen er bundet av taushetsplikt, at hun derfor ikke kan vitne om det hun er blitt kjent med som sakkyndig i barnefordelingssaken, og at hennes rapport fra barnefordelingssaken heller ikke kan fremlegges.

- (14) Det er ikke tvilsomt at psykolog Gjøsund i utgangspunktet har taushetsplikt om de aktuelle forhold etter barneloven § 50 annet ledd. Videre må det legges til grunn at hun rettmessig sendte kopi av sin sakkyndigrapport i barnefordelingssaken som bekymringsmelding til barnevernet, jf. barneloven § 50 annet ledd tredje punktum, som viser til bestemmelsene i lov om familievernkontorer § 10 angående varslingsplikt ved alvorlig omsorgssvikt.
- (15) Utgangspunktet er at lovbestemt taushetsplikt som følge av tjeneste for stat, kommune mv., herunder oppdrag som sakkyndig for retten, medfører bevisforbud for domstolene med mindre departementet har samtykket i at beviset føres, jf. tvisteloven § 22-3. At taushetsplikten selvsagt ikke er til hinder for at rettsoppnevnt sakkyndig kan vitne for retten i den saken vedkommende er oppnevnt i, betyr ikke at vedkommende kan vitne om det samme i en annen sak, se HR-2011-1948-U avsnitt 13–17.
- (16) Etter ankeutvalgets syn innebærer dette imidlertid ikke at bevis som lovlig har inngått i beslutningsgrunnlaget i en sak for fylkesnemnda, ikke også kan føres for retten ved overprøving av det aktuelle vedtaket. Det motsatte ville være til hinder for en effektiv overprøving av vedtaket og i strid med rettens ansvar for å påse at saken er best mulig opplyst.
- (17) Dette synet støttes av barnevernloven § 6-4 hvor det fremgår at «[a]dgangen til å gi pålegg om å gi taushetsbelagte opplysninger gjelder også ved rettslig prøving av fylkesnemndas vedtak». I Prop. 169 L side 149 heter det om denne bestemmelsen:
- «Dette innebærer at også domstolene både kan pålegge andre myndigheter å gi opplysninger og at de kan motta taushetsbelagte opplysninger uavhengig av om disse tidligere er blitt fremlagt for fylkesnemnda eller ikke.»
- (18) Det siterte viser at lovgiveren har lagt stor vekt på hensynet til at saker som gjelder overprøving av fylkesnemndas vedtak, skal være best mulig opplyst.
- (19) Ankeutvalget kan ikke se at HR-2011-1948-U kan tas til inntekt for bevisavskjæring i vår sak. Saken i den avgjørelsen gjaldt bruk i en straffesak av en erklæring utarbeidet av en psykolog for bruk i en sivil sak. Ankeutvalget la til grunn at fritaket fra taushetsplikten bare gjaldt i den sivile saken, og ikke for straffesaken. Dette er en annen problemstilling enn i vår sak, som gjelder bevis som har inngått i behandlingen av saken i barnevernet og for fylkesnemnda.
- (20) A har også anført at fremleggelse av rapporten og føring av den sakkyndige som vitne vil være en omgåelse av barnevernloven § 7-24 tredje ledd, som lyder:
- «Sakkyndighetsbevis kan bare legges til grunn av retten om det har vært vurdert av Barnesakkyndig kommisjon, jf. § 2-5.»
- (21) I vår sak er det tale om en sakkyndig rapport avgitt i en sak etter barneloven. Barnevernloven § 7-24 tredje ledd, jf. § 2-5, kan da ikke være til hinder for at den fremlegges. Skulle det være aktuelt å fremlegge en tilleggsrapport fra psykolog Gjøsund, ville den imidlertid være avgitt i anledning den saken som nå står for tingretten, og tilleggsrapporten ville måtte fremlegges for kommisjonen til vurdering.
- (22) Lagmannsretten har etter dette bygget på en uriktig lovtolkning, og kjennelsen punkt 1 må oppheves.

- (23) As anke over lagmannsrettens kjennelse, slutningens punkt 2, reiser i det vesentlige omfattende bevisspørsmål, og ankeutvalget er kommet til at den bør nektes fremmet, jf. tvisteloven § 30-5.
- (24) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse, slutningens punkt 1, oppheves.

Anken over lagmannsrettens kjennelse, slutningens punkt 2, nektes fremmet.

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)